

LENKA HLOUŠKOVÁ

ČÍM DNES ŽIJE PORADENSKÝ SVĚT?

What does the World of counselling live on today?

O tom, že se pedagogické i profesní poradenství rozvíjejí kontinuálně, svědčí mimo jiné více jak padesátiletá tradice světových konferencí, které pořádá Mezinárodní asociace pedagogického a profesního poradenství. International Association for Educational and Vocational Guidance (IAEVG) je světová poradenská asociace, která sdružuje jednotlivce a národní i regionální asociace věnující se pedagogickému a profesnímu poradenství, a to z nejrůznějších zemí světa. Asociace, o jejíž činnosti se lze více dočíst na jejích webových stránkách (<http://www.iaevg.ogr>), byla založena v roce 1951. Jejím hlavním posláním je:

1. podporovat komunikaci mezi jednotlivci a organizacemi, které se věnují poradenství;
2. kontinuálně podporovat myšlenky, praxi i výzkum v oblasti poradenství;
3. shromažďovat a rozšiřovat informace o praxi, vzdělávání a výzkumu v oblasti pedagogického a profesního poradenství.

Asociace obvykle pořádá 2–3 světové konference ročně, z toho jedna se vždy koná v Evropě.

Jaká témata se řešila na konferencích IAEVG pořádaných v Evropě?

Od roku 2000 jsou v České republice k dispozici sborníky abstrakt příspěvků z konferencí, které se konaly v Evropě. Konference v **Berlíně** v roce **2000** se zaměřila na nové výzvy, před kterými poradenství stálo a stále stojí. Byly spatřovány v měnícím se světě práce a jeho budoucnosti. V návaznosti na svět práce se diskutovaly otázky odborného vzdělávání a kvalifikace. Nové výzvy se dotkly i vlastní poradenské práce, zejména metod a strategií pedagogického a profesního poradenství a kvality poskytovaného poradenství. V neposlední řadě se týkaly vzdělávání, rolí a kompetencí poradenských pracovníků. Významnou výzvou pro poradenství bylo, a stále zůstává, užívání nových technologií. Spektrum konference dotvářely příspěvky zasazené do kontextu poradenských systémů v různých zemích, nadnárodní spolupráce, a do kontextu individuálního poradenství, zaměřeného na klienty se specifickými potřebami a migranty.

Konference, která se konala v **Paříži** v roce **2001**, byla spojena s oslavou 50. výročí založení IAEVG. Tematicky se konference zaměřovala na vlastní poradenskou práci, její teoretické koncepty, a s nimi související otázky profesionality, role a vzdělávání poradců. „Tematickou stálicí“ zůstávalo (a zůstává) poradenství pro klienty se speciálními potřebami. Stejně tak, jako na konferenci v Berlíně, našla svůj prostor diskuse, týkající se nových informačních a komunikačních technologií. V abstraktech jednotlivých příspěvků pařížské konference lze vysledovat výrazný akcent na prolínání vzdělávací a poradenské sféry a na pedagogický přístup k poradenské práci s mládeží, dospělými a specificky také se ženami.

Konference ve Varšavě

V roce **2002** přivítala poradce, učitele poradců i výzkumníky polská **Varšava**. Ve dnech 29. – 31. 5. 2002 společně je činili zástupci nejen z celé řady evropských zemí (včetně České republiky), ale i z Kanady, USA, Argentiny, Mexika, Nového Zélandu, Indie a Austrálie.

Název konference, vyjádřený otázkou „Poradce – profese, vášeň, poslání?“, dává tušit rozmanitost odpovědí. Hlavní úvodní referáty Mieczysława Malewského z Polska, Bernda-Joachima Ertelta z Německa, Williama Schulze z Kanady, Aleksandra Nalaskowského z Polska a předsedy IAEVG Bernharda Jenschkeho z Německa uchopily otázku identity poradce převážně z historicko-filozofického pohledu, a to jako otázku vývoje filozofických základů poradenské práce a vývoje profesionality poradenských pracovníků.

Na plenární vystoupení navázala jednání v osmi sekcích. Paralelně vedle sekcí probíhal polsko-německý seminář. Jednotlivé sekce se tematicky dělily podle následujících klíčových témat: teoretické předpoklady odborné poradenské práce, úkoly, metody a specifická práce v závislosti na klientele, vzdělávání poradenských pracovníků.

Tematický okruh „nové oblasti práce poradce“ obohatil příspěvek týmu pracovníků Ústavu pedagogických věd FF MU v Brně, se kterým vystoupila Lenka Hloušková. Příspěvek s názvem „Support to Schools in the Procurement of Grants – a new Challenge for Guidance Counsellors?“ vyšel z první fáze řešení výzkumného projektu: „České a zahraniční grantové nabídky a jejich využívání školami sekundární a terciární úrovně“ podle zadání Národního vzdělávacího fondu ČR.

Příspěvky ve formě prezentace, workshopu nebo posteru zaznívaly v angličtině, němčině nebo v polštině. Simultánní překlad do všech tří jednacích jazyků, který pořadatelé zajistili, jistě ocenil každý, koho zaujal konkrétní příspěvek. Zazněly závěry výzkumů. Byly prezentovány zajímavé národní projekty i projekty, jež byly výsledkem mezinárodní spolupráce. Svoje místo našly i příspěvky pojeté jako reflexe poradenské praxe. Průběh konferenčního jednání oživilo promítání výukových filmů a prezentace počítačových programů. Mě zaujaly příspěvky týkající se specifické práce profesionálních a neprofesionálních poradců (např. rodičů), možností sociální integrace etnicky odlišných minorit nebo role euro-poradců a jejich úkolů v evropské integraci.

Závěrečné referáty Vanceho Peavy z Kanady a Tadeusze Nowackého z Polska se posunuly (každý však jiným způsobem) od hledání odpovědi na otázku „identity“ poradce k otázkám humanistického základu poradenského procesu. Poradce – učící se člověk se svými potřebami a rolemi je zároveň uživatelem i poskytovatelem poradenských služeb. A tak otázka „Poradce – profese, vášeň, poslání?“ našla svou odpověď: poradce jako profesionál, nadšenec i zaměstnanec.

Ukazuje se, že pedagogické a profesní poradenství má jasně zakotvená témata, která vycházejí jak z praxe, tak i z teorie a výzkumu. Stírání rozdílu mezi oběma druhy poradenství naznačuje nejen prolínání pedagogické a profesní sféry, v nichž má vzdělávání nezastupitelné místo, ale navíc se ukazuje, že poradenství stále více nabývá na významu jako samostatná činnost a oblast výzkumu. Význam poradenství je posilován jak vlastní poradenskou prací (Paříž 2001), tak osobou poradce (Varšava 2002), ale zejména kvalitou a zárukami kvality, které se stávají klíčovými pro obhajitelnost individuálního, sociálního a ekonomického rozvoje. Tématu kvality a zárukám kvality v pedagogickém a profesním poradenství se bude věnovat konference IAEEVG, která proběhne v září roku 2003 ve švýcarském Bernu.

